

Rakennusjärjestysluonnoksesta saatujen lausuntojen ja mielipiteiden pääsisällöt sekä niihin laaditut vastineet / Hankasalmi

Lupa- ja valvontalautakunta 28.1.2026

Mielipiteen antaja	Pykälä	Pykälän otsikko	Mielipide	Vastine
Keski-Suomen ELY-keskus	5.1 §	Rakennuskohteen sopeutuminen ympäristö- ja kuntakuvaan rakennuspaikoilla ja yleisillä alueilla, yleiset määräykset	Kyseisessä kohdassa edellytetään maisema-arvojen huomiointia. Tällöin erityistä huomiota rakennuskohteen ympäristö- ja kuntakuvaan sopeutumiseen tulee kiinnittää, RKY- ja rakennuskulttuurin arvoalueiden ohella myös maiseman arvoalueilla .	Pykälätekstiä muutetaan lasunnossa esitetyllä tavalla.
Keski-Suomen ELY-keskus	6 §, 13 §, 23§, 40§	Rakennuskohteen sijoittelu rakennuspaikalle, Mainos- ja teknisetlaitteet, Luvanvaraisuudesta vapautetut uudisrakentamiskohteet ja niitä koskevat määräykset, Ajoneuvoliittymä ja liikennejärjestelyt, pelastustie	Rakennusjärjestyksessä on yleisellä tasolla hyvin vähän tuotu esiin maanteiden läheisyyteen rakentamiseen liittyviä rajoitteita, erityispiirteitä tai huomioon otettavia asioita. Näitä olisi hyvä tuoda esiin niissä kappaleissa, joita asia todennäköisesti koskettaa, kuten rakennuskohteen sijoittelu rakennuspaikalle (6 §), <i>mainos- ja tekniset laitteet (13 §), luvanvaraisuudesta vapautetut uudisrakentamiskohteet ja niitä koskevat määräykset (23 §), ajoneuvoliittymä ja liikennejärjestelyt, pelastustie (40§)</i> tai vaihtoehtoisesti omana kappaleenaan esimerkiksi luvun 6 <i>’rakentaminen erityisalueilla’</i> alla.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: kohta 6.1 <i>Maantien ollessa naapurina tulee huomioida maantien suoja- ja näkemä-alueet. Maantien suoja-alueen leveys on 20-50 m ajoradan keskilinjasta. (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä).</i> (LjMTL 503/2005)
Keski-Suomen ELY-keskus	10§	Maanalainen rakentaminen	10 §:ssä tulisi huomioida, että pohjavesialueelle rakennettaessa tulee selvittää vaikutukset pohjaveteen (vrt luonnoskohta 26.2§).	Pykälätekstiä muutetaan lasunnossa esitetyllä tavalla.
Keski-Suomen ELY-keskus	13.1§	Mainos- ja tekniset laitteet, yleiset määräykset	Tienvarsimainonnasta säädetään LjMTL:n 52 §, 52a § ja 52b §:ssä. Vaikka rakennusjärjestyksen luvussa 13.1 todetaan, että laitteiden sijoittamiseen tulee saada asianmukaiset suostumukset ja luvat, ELYkeskus katsoo, että tässä olisi hyvä tuoda erikseen ilmi, että maantien käyttäjille suunnatun mainonnan sijoittamisessa asemakaava-alueen ulkopuolella mainoslaitteen sijoittamiseen ja valitsemiseen vaikuttaa myös muut määräykset, kuin mitä rakennusjärjestyksessä on nyt esitetty. Mainoslaitetta sijoittaessa ja valitessa tulee näkemä- ja suojaalueiden lisäksi ottaa huomioon tienvarsimainonnasta ja -ilmoittelusta annetun määräyksen (TRAFICOM/22492/03.04.03.00/2019) vaatimukset. Lisäksi tällaisesta mainoksesta tulee ennen mainoksen sijoittamista tehdä ilmoitus tienpitoviranomaiselle ja saada salliva päätös.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: <i>Maantien käyttäjille suunnatun mainonnan sijoittamisessa tulee ottaa huomioon liikenne- ja viestintävirasto Traficomin määräykset tienvarsimainonnasta ja -ilmoittelusta. Tienvarsimainoksen sijoittamiselle tulee saada tienpitoviranomaisen lupa.</i>

Keski-Suomen museo	15.2 §	Selvitysvaatimukset	Keski-Suomen museo ehdottaa, että kohtaa 15.2 ”Selvitysvaatimukset” täydennettäisiin lisäämällä erikseen vielä maininta muinaisjäännösalueesta tai muusta arkeologisen kulttuuriperintökohteen alueesta, koska muinaismuistolaki (295/1963) velvoittaa maanomistajaa toimimaan lain mukaisesti. Toisaalta maanomistaja voi myös hakea ko. lain mukaista kajoamislupaa Museovirastosta, mikäli muinaisjäännös tuottaa merkityksensä nähdessä kohtuutonta haittaa. Keski-Suomen museo myös esittää, että tähän tai muuhun sopivaan kohtaan lisättäisiin huomautus siitä, että muinaismuistoalueita koskevista suunnitelmista tulee aina pyytää lausunto museoviranomaiselta.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: <i>Rakennushankkeeseen ryhtyvän on selvitettävä etukäteen, soveltuuko kiinteistö rakentamiseen, kun otetaan huomioon suojellulliset, historialliset, arkeologiset muinaismuistoalueet ja luontaarvot sekä ennusteet muuttuvista ilmasto-olosuhteista. Muinaismuistoalueita koskevista suunnitelmista tulee aina pyytää lausunto museoviranomaisilta.</i>
Keski-Suomen ELY-keskus	15.3 §	Asuinrakennuspaikkaa koskevat määräykset	15 §:n kohta 15.3 luettelon 1., 3., ja 4. osalta tulee huomioida kiinteistön jätevesien käsittelyjärjestelmän sijoitusmahdollisuudet (etäisyysvaatimusten täytyminen, maaperä, korkeuserot)	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: Mikäli uutta asuinrakennuspaikkaa ei liitetä vesihuoltoverkostoon, rakennuspaikan koon tulee olla riittävän suuri niin, että sinne voidaan sijoittaa lain vaatimukset täyttävä jätevesijärjestelmä.
Keski-Suomen ELY-keskus	16.7 §	Sivuasunto	Kohdassa mainitaan maisemallisesti arvokkaat alueet (ma- ja vama-alueet). Kohtaa tulisi selkeyttää ja avata ma- ja vama-lyhenteet rakennusjärjestyksessä. Näiden lisäksi rakennusjärjestyksessä voisi selventää muun muassa termit: hulevesi, talousrakennus, ranta-alue, rantavyöhyke, rantaviiva, valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA) ja valtakunnallisesti merkittävät arkeologiset alueet (VARK).	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta siten, että lyhenteet ma ja vama-alueet kirjoitetaan auki §:ssä 16.7
Keski-Suomen ELY-keskus	18.2 §	Etäisyysvaatimukset	Loppuun tulisi lisätä seuraava kursivoitu teksti, ...kuntien ympäristönsuojelumääräyksiä, <i>sekä näiden kohteiden sijoittamisesta ympäristönsuojelulain asettamia sääddöksiä.</i>	Pykälätekstiä muutetaan lasunnossa esitetyllä tavalla.
Laukaan ja Hankasalmen kunnan ympäristönsuojelu	19 §	Rakennuskohteen sopeutuminen ranta-alueilla	19 §:ssä ranta-alue määritellään vaihtelevan levyiseksi vyöhykkeeksi, mutta kuitenkin yleensä enintään 200 metrin levyiseksi. Tarkoittaako tämä 23.6 §:n osalta sitä, että harmaavesijärjestelmä vaatii luvan 200 metrin levyisellä ranta-aluevyöhykkeellä? Jätevesilainsäädännön puolellahan ranta-alueeksi on määritelty 100 metrin levyinen vyöhyke eli 100-200 metrin etäisyydellä rannasta sovelletaan jo kevyempiä vaatimuksia. Tarkka etäisyys voisi olla hyvä kirjata pykälään, jotta siitä käy selvemmin ilmi, millä vyöhykkeellä lupa vaaditaan.	Rantarakentamisesta ja sen ohjaamista säädetään rakentamis- ja alueidenkäyttölaissa. Rakentamisen osalta ranta-aluetta tarkastellaan rannan osana, jolla rannassa oleva tai rantaan tukeutuva asutus vaatii järjestämistä. Ranta-alue ulottuu rantaviivasta sisämaahan päin niin pitkälle kuin rakentaminen tukeutuu vesistön käyttöön tai vetovoimaan. Ranta-alueen leveyttä ei ole määritelty yksiselitteisesti laissa, vaan se arvioidaan tapauskohtaisesti. Ranta-alueen syvyyteen vaikuttaa mm. maaston muodot, kasvillisuus ja muut olosuhteet. Ranta-alueen leveyden on yleensä arvioitu olevan vähintään noin 200 metriä, mutta esimerkiksi avoimilla rannoilla tai vesistöön laskevilla rinteillä ranta-alue on leveämpi kuin peitteisillä rannoilla. Oikeuskäytännössä on katsottu, että ranta-alueen suunnittelutarve voi olosuhteista riippuen ulottua useiden satojen metrien etäisyydelle rantaviivasta (esim. KHO 1992 A 80 ja KHO 10.8.2004 T 1832). Näistä syistä rakennusjärjestykseen ei voida kirjata tarkkaa määritelmää ranta-alueesta. Pykälätekstiä (kohta 23.6) muutetaan lausunnon johdosta seuraavasti: <i>Luvanvaraisuudesta on vapautettu kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen, kun 1. kysymyksessä on ns. harmaavesijärjestelmän rakentaminen, joka ei sijoitu pohjavesi- tai ranta-alueelle, joka sijaitsee yli 100 m etäisyydellä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta.</i>

Keski-Suomen ELY-keskus	23.2§	Aidat ja niiden tukimuurit	Rakennusjärjestyksen kohdassa 23.2 käsitellään aitaamisen vapauttamista luvanvaraisuudesta. Rakennusjärjestyksessä todetaan, että luvanvaraisuudesta on kokonaan vapautettu... kun tien vastainen aita ei aiheuta näkemäestettä ajotielle. ELY-keskus huomauttaa, että vaikka aita olisi sijoitettu kokonaan kiinteistön puolelle ei sitä silti voi sijoittaa maantien suoja-alueelle. ELY-keskus pyytää huomioimaan näissä määräyksissä, että mikäli aidattavan kiinteistön naapurikiinteistö on maantie, tulee aidan sijoittamisessa huomioida suoja- tai näkemäalueelle rakentamiseen liittyvät rajoitteet. Aidan kunnossapito ja korjaukset tulee voida suorittaa tiealueen ulkopuolella eikä aita saa estää tiealueen hoitoa tai kunnossapitoa (esim. niittotyö), minkä ELYkeskus tarkastelee suoja-alueelle rakentamiseen liittyvässä poikkeusluvassa.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: <i>Aitaa ei saa sijoittaa maantien suoja-alueelle, vaikka se toteutettaisiin kokonaan kiinteistön puolelle. Mikäli aidattavan kiinteistön naapurikiinteistö on maantie, tulee aidan sijoittamisessa huomioida suoja- tai näkemäalueelle rakentamiseen liittyvät rajoitteet. Aidan kunnossapito ja korjaukset tulee voida suorittaa tiealueen ulkopuolella eikä aita saa estää tiealueen hoitoa tai kunnossapitoa (esim. niittotyö). Aidan rakentaminen maantien suoja- tai näkemäalueelle vaatii ELY-keskuksen poikkeamislupaa, vaikka se ei vaatisi rakennusvalvonnalta rakentamislupaa. Maantien suoja-alueen leveys on 20-50 m ajoradan keskilinjasta</i>
Keski-Suomen museo	23.2§	Aidat ja niiden tukimuurit	Keski-Suomen museo ehdottaa, että kohtaan 23.2. kohtaan ”Suojellut kohteet, arvokkaat kulttuuriympäristöt” kirjattaisiin mukaan muinaisjäännösalueet, koska näille rakentaminen on muinaismuistolaila kielletty, mutta Museovirasto voi myöntää luvan muinaismuistolain mukaisten neuvottelujen perusteella.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: Vapautus luvanvaraisuudesta ei koske <i>muinaisjäännösalueita</i> .
Keski-Suomen ELY-keskus	23.4 §	Aurinkosähköjärjestelmät	Kohtaan tulisi lisätä, että aurinkosähköjärjestelmien osalta suojelluissa kohteissa tulee pyytää lausunto museoviranomaiselta.	Pykälätekstiä täydennetään ELY:n ja museon lasunnon johdosta seuraavasti: Aurinkopaneelien asennus vaikuttaa aina rakennuksien kulttuurihistoriallisiin ominaispiirteisiin. Näihin kohteisiin vaaditaan asennukseen rakentamislupaa. Aurinkopaneelien asennukset julkisivupintoihin, eli muualle kuin katolle, olennaisesti heikentävät rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Julkisivupintoihin tulevia asennuksia ei sallita lainkaan suojeltuihin tai kulttuurihistoriallisesti merkittäviin rakennuksiin. Suojelluissa kohteissa ja arvokkaassa kulttuuriympäristössä (esim. RKY-alueella) järjestelmään sijoittamisesta tulee pyytää lausunto Keski-Suomen museolta. Paneelin pinta ei saa aiheuta ympäristöön häiritseviä heijasteita.
Keski-Suomen museo	23.4 §	Aurinkosähköjärjestelmät	Kuntaliiton mallipohjassa ja myös Hankasalmen rakennusjärjestyksen kappaleessa ”Aurinkosähköjärjestelmät” todetaan, että suojelluissa kohteissa ja arvokkaassa kulttuuriympäristössä (esim. RKY-alueella) järjestelmää ei saa sijoittaa kadun puoleiselle sivulle. Keski-Suomen museo huomauttaa, että suojeltuja rakennuksia koskee asemakaavan suojelumääräys. Keski-Suomen museon näkemys on, ettei suojeltuihin rakennuksiin tai kulttuurihistoriallisesti arvokkaisiin kohteisiin saa automaattisesti asentaa aurinkosähköjärjestelmää edes sisäpihan puolelle. Niistä tulee aina erikseen pyytää Keski-Suomen museon lausunto, sillä aurinkopaneelien asennus vaikuttaa aina rakennuksien kulttuurihistoriallisiin ominaispiirteisiin. Aurinkopaneelien asennukset julkisivupintoihin, eli muualle kuin katolle, olennaisesti heikentävät rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Julkisivupintoihin tulevia asennuksia ei saa lainkaan sallia suojeltuihin tai kulttuurihistoriallisesti merkittäviin rakennuksiin. Tältä osin Keski-Suomen museo pyytää kohtaa uudelleen tarkasteltavaksi ennen ehdotusvaihetta. Lisäksi tulee selkeästi ilmoittaa, ettei luvanvaraisuudesta vapauttaminen koske suojelukohteita missään tilanteessa.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: <i>Aurinkopaneelien asennus vaikuttaa aina rakennuksien kulttuurihistoriallisiin ominaispiirteisiin. Näihin kohteisiin vaaditaan asennukseen rakentamislupaa. Aurinkopaneelien asennukset julkisivupintoihin, eli muualle kuin katolle, olennaisesti heikentävät rakennuksen kulttuurihistoriallista arvoa. Julkisivupintoihin tulevia asennuksia ei sallita lainkaan suojeltuihin tai kulttuurihistoriallisesti merkittäviin rakennuksiin. Suojelluissa kohteissa ja arvokkaassa kulttuuriympäristössä (esim. RKY-alueella) järjestelmään sijoittamisesta tulee pyytää lausunto Keski-Suomen museolta. Paneelin pinta ei saa aiheuta ympäristöön häiritseviä heijasteita.</i>

Laukaan Ympäristönsuojelu	23.6 §	Jätevesijärjestelmät	23.6 §:ään on myös jäänyt viittaus maataloutta koskevaan nitraattiasetukseen (1250/2014). Tämän voisi korvata viittauksella valtioneuvoston asetukseen talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017) ja/tai ympäristönsuojelulakiin.	Pykälään muutetaan viittaus valtioneuvoston asetukseen 157/2017
Keski-Suomen ELY-keskus	23.8 §	Laiturit	”Luvanvaraisuudesta on vapautettu asuintontille sijoittuvan yhden pienehköön laiturin rakentaminen, kun laiturin pituus on enintään 15 metriä ja leveys enintään 2 metriä (yhteensä 30 m²).” Tässä harkittavaksi täsmennys, että vesilain mukaisen luvan tarve on selvitettävä erikseen.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: <i>Kuitenkin on huomioitava mahdollinen vesilainmukainen luvantarve.</i>
Keski-Suomen ELY-keskus	23.9§	Kasvutunnelit	kohdassa viitataan arvokkaisiin kulttuurimaisema-alueisiin. Kohdassa tulisi viitata merkittäviin rakennettuihin kulttuuriympäristöihin ja arvokkaisiin maisema-alueisiin	Pykälätekstiä muutetaan lasunnossa esitetyllä tavalla.
Keski-Suomen ELY-keskus	25.1§	Arvokkaan kulttuuriympäristö-alueen ja kohteen määritelmä	Arvokkaiden kulttuuriympäristöalueiden ja -kohteiden määritelmä, kohta 2:n muotoilu tulisi selkeyttää. Maakuntakaavassa (kaavakartta) on osoitettu sekä valtakunnallisesti että maakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet. Maakuntakaavassa (kaavakartta) ei kuitenkaan ole osoitettu maakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä. Niitä koskee maakuntakaavan Kulttuuriympäristö- yleismääräys. Kohteet on kuvattu maakuntakaavan alueluettelossa, sekä tarkemmin erillisessä taustaselvityksessä (Keski-Suomen museo 2016). ”Arvokkaita maisema-alueita ovat mm. Hankamäen ja Kovalanmäen maisema-alueet.” Lause tulisi selkeyttää muotoon: Maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita ovat Hankamäen ja Kovalanmäen maisema-alueet. Lisäksi on hyvä huomata, että maakuntakaavan Kulttuuriympäristöyleismääräys koskee myös arvokkaita perinnemaisemia (luontotyyppinä perinnebiotooppeja). Ajantasaisen tilanteen mukaan Hankasalmella on yksi maakunnallisesti arvokasta perinnebiotooppikohdetta. Lisäksi on useita paikallisesti arvokkaita perinnebiotooppikohteita.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: Ajantasaiset maakunnallisesti merkittävät maisema-alueet ja rakennetun kulttuuriympäristön kohteet ovat maakuntakaavakartalla ja <i>sen liiteaineistoissa (alueluettelo, taustaselvitykset)</i> . Korjataan myös kappaleen viimeinen lause lausunnossa esitetyllä tavalla. Täydennetään pykälään uusi kohta 3 <i>perinnemaisemat sekä arvokkaat perinnebiotooppikohteet</i> .
Keski-Suomen museo	25.1§	Arvokkaan kulttuuriympäristö-alueen ja kohteen määritelmä	Keski-Suomen museo ehdottaa harkittavaksi, että arvokkaan kulttuuriympäristöalueen ja -kohteen määritelmää (25.1) täydennettäisiin siten että muinaisjäännöskohteet erotettaisiin omaksi kohdakseen ja lisättäisiin maininta muinaismuistolaista, koska se velvoittaa maanomistajia toimimaan em. lain mukaisesti. Muotoilu voisi olla esimerkiksi: ”7. Muinaismuistolailla (295/1963) suojellut kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologisen kulttuuriperinnön kohteet”.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon mukaisesti.
Keski-Suomen ELY-keskus	25.3§	Suojellun rakennuksen määritelmää	Kohdan 25.3 voisi muotoilla niin, että yleisesti muuttamiseksi katsotaan luetteluja asioita ja myös että yleensä suojelu koskee mainittuja asioita.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon mukaisesti.
Keski-Suomen museo	25.4§	Selvitysvaatimukset	Keski-Suomen museo ehdottaa myös, että kohtaan ”25.4. Selvitysvaatimukset” lisättäisiin maininta muinaisjäännösalueesta tai muusta arkeologisen kulttuuriperintökohteen alueesta, koska tällaisia alueita koskevista suunnitelmista tulee myös pyytää lausunto museoviranomaiselta.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon mukaisesti.

Keski-Suomen ELY-keskus	26 §	Rakentaminen pohjavesialueilla	kohta 3 Pohjavesialueella ei voida myöntää vesilain mukaista vesitalouslupaa maanlämpöjärjestelmälle (VL3:2 ja YSL17 §, pohjaveden pilaamiskielto).	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon mukaisesti. Muutetaan pykälätekstiä 26.3 seuraavasti: <i>Nykyisen oikeuskäytännön mukaan ei ole mahdollista sijoittaa maalämpöjärjestelmiä (maalämpökaivoa tai -keruuputkistoa) pohjavesialueelle pohjaveden pilaamiskiellon takia (eli vaatii erillisen vesilain mukaisen luvan).</i>
Keski-Suomen ELY-keskus	27.2 §	Ilmoitusvaatimus	Otettava huomioon myös ympäristösuojelulain 139 § <i>Selontekovelvollisuus maa-alueen luovutuksen yhteydessä.</i>	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: <i>:Maa-alueetta luovutettaessa tulee ottaa huomioon ympäristösuojelulain §139 mukainen selontekovelvollisuus.</i>
Keski-Suomen ELY-keskus	40.1§	Ajoneuvoliittymä	Rakennusjärjestyksen kohdassa 40.1 todetaan, että tontille tai rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kadulle tai tielle johtavan ajoneuvoliittymän. ELY-keskus huomauttaa, että asemakaava-alueen ulkopuolella maantien liittymille tulee hakea liittymälupa (LjMTL 37 §). Myös liittymän käyttötarkoituksen muutos (esim. vanha metsäautotieliittymä -> asuinrakennuksen tonttiliittymä) vaatii liittymäluvan. Eli rakennusjärjestyksen kirjaus, että liittymän saa rakentaa on hieman harhaanjohtava, sillä maanteillä tienpitoviranomainen määrittelee sen, saako liittymää johonkin kohtaan rakentaa vai ei. On hyvä, että rakennusjärjestyksessä on todettu, että liittymän tulee olla toteutettavissa liikenneturvallisuutta vaarantamatta ja että liittymässä on oltava riittävä näkemäalue. Lisätietoa liittymäluvan hakemisesta ja luvan edellytyksistä löytyy https://www.elykeskus.fi/liittymat . Meneillään olevasta aluehallintouudistuksesta johtuen rakennusjärjestykseen ei kannata laittaa suoraa linkkiä, mutta sivuilta voi katsoa esimerkiksi sopivaa ohjeistusta rakennusjärjestykseen kirjattavaksi.	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: Tontille tai rakennuspaikalle saa rakentaa yhden kadulle tai tielle johtavan ajoneuvoliittymän. <i>Maantielle johtavalle uudelle liittymälle tai liittymätyypin muutokselle tulee hakea liittymälupa (LjMTL 37§).</i>
Laukaan Ympäristönsuojelu	43.1 §	Jätehuolto	43.1 §:ään liittyen tiedoksi: sekä Laukaan että Hankasalmen jätehuoltomääräyksissä on annettu määräykset kompostorin etäisyydestä rajaon, jotka eroavat rakennusjärjestyksen määräyksestä (Laukaassa 2 m ja Hankasalmella 4 m).	Pykälätekstiä täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: <i>Kompostin sijoittamisesta kiinteistölle määrätään Jyväskylän seudun jätelautakunnan jätehuoltomääräyksissä.</i>
Keski-Suomen ELY-keskus	45.3 §	Purkamistyön toteuttaminen	Kohdan 45.3 2 momentissa on otettava huomioon rakentamislain 16 §:ssä säädetyt vaatimukset purkumateriaali- ja rakennusjätteselvityksen laatimisesta.	Pykälätekstiä 45.1 § täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: Hankkeesta on tehtävä RakL §16 mukainen purkumateriaali- ja rakennusjätteselvitys (RAPU-selvitys) ennen kuin purkulupapäätös tehdään ja tiedot materiaaleista on päivitettävä purkamisen jälkeen rekisteriin (RAPU-selvitys)
Keski-Suomen ELY-keskus	48.4 §	Työmaasta aiheutuvien haittojen vähentäminen ja torjuminen	Kohdassa harkittavaksi lause siitä, että hulevesijärjestelmät tulee rakentaa mahdollisuuksien mukaan työmaan alkuvaiheessa. Kohdassa on huomioitava, että rakennusjätteiden lajitteluun ja hyödyntämiseen jäteasetuksen (978/2021 26 §) mukaisesti tulee olla asianmukaiset keräysmahdollisuudet ja -tilat. (Vrt myös rakennusjärjestysluonnos kohta 48.6.§ Työmaan jätehuolto)	Pykälätekstiä täydennetään hulevesien osalta lasunnon mukaisesti. Pykälätekstiä (48.6§) täydennetään lasunnon johdosta seuraavasti: <i>Työmaalla on oltava työmaan kokoon suhteutetut, riittävät tilat ja asianmukaiset keräysmahdollisuudet rakennusjätteiden lajitteluun ja hyödyntämiseen jäteasetuksen. (978/2021 26 §) mukaisesti.</i>

Keski-Suomen ELY-keskus			Rakennusjärjestyksessä tulee huomioida liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005, LjMTL) mukaiset maantien suoja- ja näkemäalueelle rakentamiseen liittyvät rajoitteet. ELY-keskus huomauttaa, että suoja- ja näkemäalueita koskevat maankäyttörajoitukset koskevat varsinaisten rakennusten lisäksi myös rakennelmia (ml. aidat) ja maan muokkausta (LjMTL 46 §). Nämä rakentamisrajoitteet ja ELY-keskuksen poikkeamisvalta (LjMTL 47 §) 5/7 säilyvät ennallaan, vaikka osa rakentamisesta vapautetaan rakentamislupavelvoitteen ja naapurikuulemisen piiristä.	Pykälätekstiä täydennetäänlausunnossa esitetyllä tavalla. Kohtaan 6.1 lisätään seuraava teksti: <i>Maantien ollessa naapurina tulee huomioida maantien suoja- ja näkemä-alueet. Maantien suoja-alueen leveys on 20-50 m ajoradan keskilinjasta. Maantien suoja-alueelle rakentaminen tai maan muokkaaminen (täyttäminen, pengertäminen tai leikkaaminen) vaativat Lupa- ja valvontaviraston poikkeamisen. (Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä)</i> Maantien suoja-alueista on määrätty myös kohdissa 23.2§ ja 6.1§
Keski-Suomen ELY-keskus			Rakennusjärjestyksen tulisi perustua riittäviin selvityksiin ja vaikutusten arviointiin, minkä avulla voidaan arvioida rakennusjärjestyksen lainmukaisuutta. Luonnoksen nähtäville asettamista koskevan päätöksen aineistosta ei käy kuitenkaan ilmi esimerkiksi yleisluonteisia arviointeja mahdollisista selvityksistä ja vaikutusten arvioinnista.	Rakennusjärjestysehdotukseen laaditaan perustelut ja vaikutusten arviointi.
Toivakan kunta			Ei lausuttavaa.	Kirjataan tiedoksi